

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག

སྤང་གསལ་བྱིས་པའི་བོད་ཡིག་ལྟ་སྟོན་དེབ་ཐོང་།

9

ཚུམ་པ་པོ། ལྷང་གསལ་བསྟན་འཛིན་རྗེར་བུ།
རི་མོ་འབྲི་མཁན། བསོད་དོན།
དེབ་གཟུགས་རྩལ་འགོད་པ། གསེར་ལྷ་མཚོ།
དེབ་ཐེང་འདི་དག་ཁྲ་ལི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆུ་ལ་དང་ཚུམ་རིག་གོང་འཕེལ་ཚོགས་པས་དཔར་སྤྱད་ཀྱི་འགན་ཁུར་བྱས།

Wild Yak & Yak

© 2019 by Tenzin Norbu Nangsal

This book has been produced under the initiative of TALI 2019 www.talitibet.org

Written by Tenzin Norbu Nangsal

Illustrated by Sodhon

Book design by Selhatso

野牦牛和牦牛

© 2019 by Tenzin Norbu Nangsal

作者：纳赛-丹增诺布

绘画：索顿

设计：索朗拉姆

此丛书由达理-藏族艺术与文学发展组织赞助 www.talitibet.org

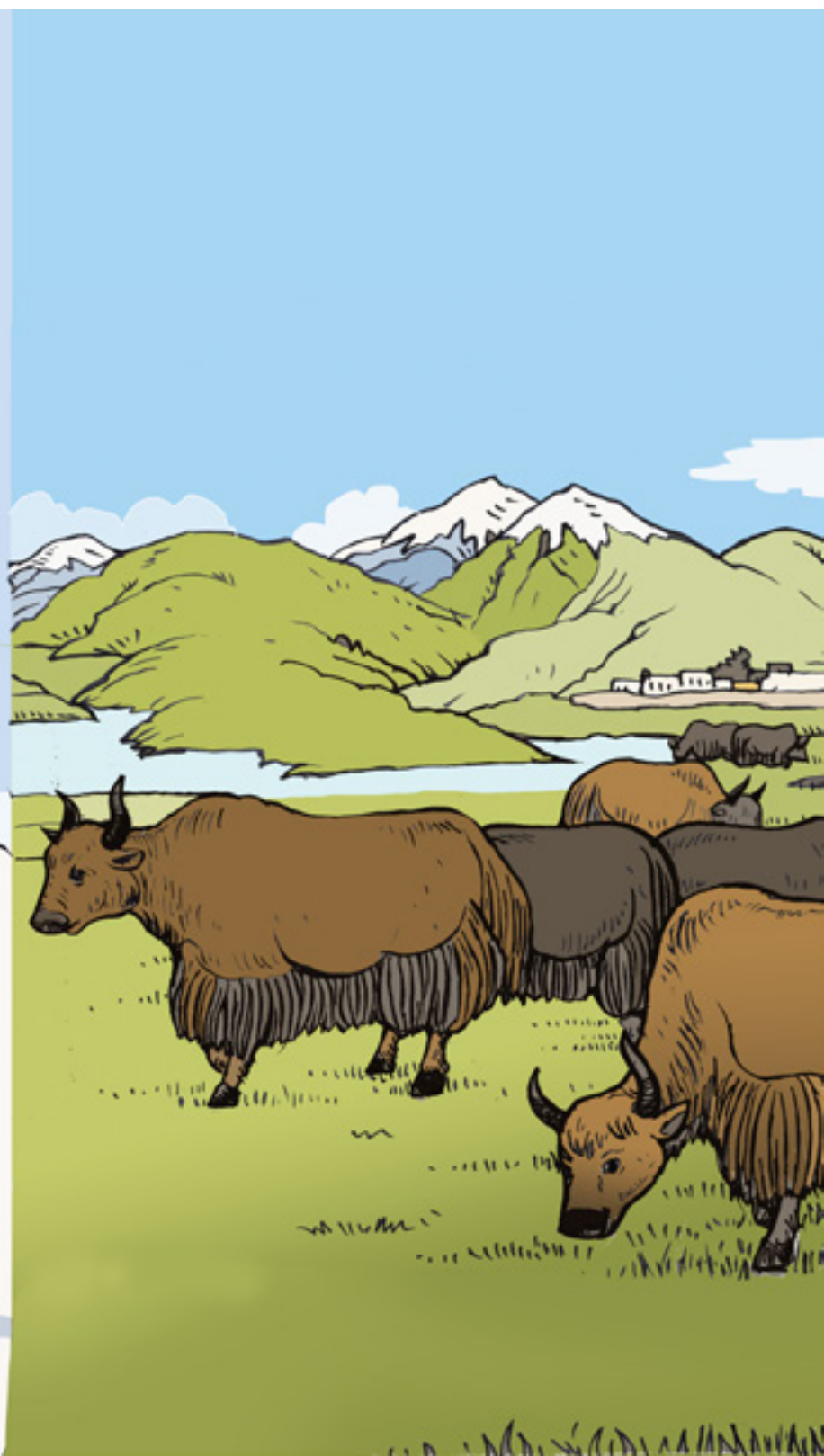
སྒོན་འཇུག་ལྷ་ལྷན་པའི་ཡིག་འབྲུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒོག་དཔེ།

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག

སྣང་གསལ་བསྟན་འཛིན་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱམས།

བསོད་དོན་གྱིས་རི་མོ་བྲིས།

2019

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག་ནི།

བོད་ལ་འཆོ་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག་ནི།

རིགས་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྩ་གཟན་སློག་ཆགས་རེད།

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག་གི་

ལྷ་ས་སྟོབས་ལ་བྱད་པར་ཞེ་བྲག་ཡོད་པ་རེད།

འབྲི་གཡག་གི་གཤིས་རྒྱུད་ནི་ནི་འཇམ་ཞིག་དང་།

འབྲོང་ནི་ངར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

འབྲི་གཡག་དང་འབྲོང་གི་ལྷན་པོ་ལ།

སྤྱི་ཚེད་རིང་པོ་ཡོད་པ་རེད།

འབྲོང་དང་འབྲི་གཡག་གཉིས་ཀྱི་
མགོ་ལ་རུ་ཙོ་ཡོད་པ་རེད།

འབྲི་གཡག་ནི་བདག་ཡོད་ཁྱིམ་དུ་
གསོ་བའི་སྒོ་ཕྱགས་ཤིག་རེད།

འབྲོང་ནི་བདག་མེད་རང་དབང་དུ་
འཛོལ་བའི་སློབ་ཆགས་སྤྱི་ཤིང་།

ཚིག་གསར།

མིང་ཚིག་ (Noun) 名词	ཁྱིམ། house 家	མགོ། head 头	སྦུ་ཚིང། yak hair 牦牛毛	སྒོ་ཕྱགས། domestic animals 家畜	རྩ་གཟན་སྟོག་ཆགས། plant eaters 草食动物	རིགས་རྒྱུད། lineage 种类
	བོད། Tibet 藏地	ར་ཚོ། horn 角	འཁྱོང་། wild yak 野牦牛	ལྷས་སྟོངས། size of the body 体形	འཚོ་གནས། to be able to survive 生息	སྟོག་ཆགས། animal 动物
	ལྷས་བོ། body 身体	རང་དབང་། free 自由	གཤིས་རྒྱུད། personality 性格	འབྲི་གཡག female yak & yak 牦牛		

སྔ་དང་ཕྱོགས་ཚིག་ (Case particle & particle) 助词 / 冠词	ཁྱུ་ to, at	ཀྱི། / one of the genitive particles	ཤིག་ the Tibetan article	འི། / one of the genitive particles
	ཞི། as for	གི། / one of the genitive particles	ཞིག་ the Tibetan article	

<p>བྱ་ཚིག་</p> <p>(Verb)</p> <p>动词</p>	<p>བྱེད།</p> <p>to do</p> <p>做</p>	<p>རེད། / linking verb</p> <p>(is, are, yes)</p> <p>(for second & third person)</p> <p>是 (第二, 第三人称)</p>	<p>ཡོད་པ་རེད།</p> <p>existential verb</p> <p>(in statements of common knowledge)</p> <p>有 (通常的状态)</p>
---	------------------------------------	---	---

<p>བྱ་ཚིག་མིང་ཚིག་ཅན། (Nominalization) 动词变名词</p>	<p>གསོ་བ། / raising / 驯养</p>	<p>འཚོ་བ། / living with / 生活</p>
---	------------------------------	----------------------------------

<p>བསྟན་ཚིག་</p> <p>Adverb</p> <p>副词</p>	<p>གཅིག་པ།</p> <p>same</p> <p>相同</p>	<p>གཉིས་ཀྱ།</p> <p>both</p> <p>二者, 双方</p>	<p>བདག་མེད།</p> <p>wild</p> <p>野生</p>	<p>བདག་ཡོད།</p> <p>domestic</p> <p>家畜</p>	<p>ཞིང་ལ།</p> <p>very</p> <p>非常</p>
---	--------------------------------------	---	---------------------------------------	---	-------------------------------------

<p>ཁྱེད་ཚིག་ Adjective</p> <p>形容词</p>	<p>ཁྱད་པར། / different</p> <p>不同</p>	<p>ངར་པོ། / fierce</p> <p>粗野</p>	<p>ཞི་འཇམ། / gentle</p> <p>温顺</p>	<p>རིང་པོ། / long</p> <p>长</p>
--	--------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

<p>སྒྲུབ་ཚིག་ Clause connective 连词</p>	<p>དང་། / and / 和</p>
---	-----------------------

ཕྱི་པ་པོའི་གསལ་བཤད།

དེང་སྐབས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་འཛར་ལོངས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་བོད་ལྷན་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་དང་སློབ་སྦྱང་བྱེད་རྒྱུར་སེམས་བྱགས་འཕར་བ་དང་། ལྷན་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ནས་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ཏུ་བྲིས་པའི་དབ་ཐེར་རྣམས་ལ་ཉ་ལྔ་ལྟ་བུ་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་བའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་འཛོག་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། ལྷན་པས་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་གྱི་ལམ་ནས་སྤྱ་གུ་ལོ་ན་བཞི་ནས་དྲུག་གི་བར་ལ་སྐབས་པ་ཚོའི་སྒྲིབ་འགྲོའི་གནས་ཚད་དང་འཚམས་པའི་བོད་ཡིག་ལྟ་སྟོག་གི་དབ་རྒྱུ་པོ་དེ་རྣམས་བརྩམས་པ་ཡིན།

དབ་ཐེར་བརྒྱུ་པོ་དེ་རྣམས་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་སྟེ། དབ་ཐེར་དང་པོ་ནི་སྤྱ་གུ་ཚོས་བོད་ཡིག་གི་གསལ་བྱེད་སྐུ་ཅུ་ཐུངས་ཟིན་པའི་རྩིས་ལ་ཐོག་མར་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་ནས་གསལ་བྱེད་དང་དབྱངས་བཞི་ཡི་སྦྱོར་རྒྱུ་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་དབ་ཐེར་གཉིས་པ་དེ་དག་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དབ་ཐེར་གསུམ་པ་ནི་མགོ་ཅན་གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་རྩིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དེ་ནས་མགོ་ཅན་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་དང་དབྱངས་བཞི་ཡི་སྦྱོར་རྒྱུ་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་དབ་ཐེར་བཞི་པ་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དབ་ཐེར་ལྔ་པ་ནི་འདྲགས་ཅན་བཞི་ཡི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ངོ་སྤྱོད་བྱས་རྩིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དེ་ནས་འདྲགས་ཅན་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་དང་དབྱངས་བཞི་ཡི་སྦྱོར་རྒྱུ་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་དབ་ཐེར་དྲུག་པ་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དབ་ཐེར་བདུན་པ་ནི་བོད་ཡིག་ནང་གི་བརྟེན་པ་ཡིག་རྣམས་དང་། ཡིག་འབྲུ་དེ་རྣམས་ལ་དབྱངས་བཞི་ལྡན་པ་ངོ་སྤྱོད་བྱས་རྩིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དབ་ཐེར་བརྒྱད་པ་ནི་རྩིས་འཇུག་བརྒྱུ་ལྡན་པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ། དབ་ཐེར་དགུ་པ་ནི་ཡང་འཇུག་གཉིས་ལྡན་པའི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ།

མཐའ་མ་དེར་སྒྲིབ་འཇུག་ལྔ་ལྟ་བུ་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ཤིས་པའི་རྩིས་སུ་དབ་ཐེར་བརྒྱུ་པོ་དེ་དག་ངོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་བཅས་སོ།

ཚིག་འབྲེལ།

༡། འི་..... བོད་ཡིག་ནང་གི་ཕྱད་ “གི་” “ཀྱི་” “གྱི་” “ཡི་” བཞི་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཕྱད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་པར་དུ་
རྩིས་འཇུག་ “འ་” དང་ “མཐའ་མེད་” ཀྱི་རྩིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཕྱད་དེས་མིང་ཚིག་དང་མིང་ཚིག་ བྱ་ཚིག་དང་བྱ་ཚིག་ལ་
སོགས་པའི་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་འབྲུ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

༢། བྱ་..... བོད་ཕྱད་ “ལ་” དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་ལ་དོན་གྱི་ཕྱད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེས་པར་དུ་རྩིས་འཇུག་ “ང་” “ད་” “ན་”
“མ་” “ར་” “ལ་” གྲུག་གི་རྩིས་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པོ་རེ་རྩིས་ཐུབ་ནང་གི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་མིའམ་དངོས་པོ་
དེ་དག་ས་གནས་གང་དང་གང་ཞིག་ལ་གནས་ཡོད་པ་སྟོན་ཞིང་། ལྷག་པོ་རེ་བྱེད་པ་པོ་དེའི་ཁོངས་སྒྲུག་ཟག་མིའམ་དངོས་པོ་གང་
ཞིག་དབང་བའམ་བདག་བཞིན་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེབ་ཆུང་འདིའི་བྲད་ཆས་དང་ལམ་སྟོན།

- ༡། དེབ་ཆུང་འདིའི་མིང་ནི་ད་ལྟ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐོན་འཇུག་ཁྲ་ཕན་པའི་ཡིག་འབྲུ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ།
- ༢། དེབ་ཆུང་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནམས་ད་པན་ཕྱ་གྱུ་ཆོས་སྤྲངས་ཟེན་པའི་གསལ་བྱེད་དང་དབྱངས་བཞི་ཕན་པའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡིག་འབྲུ།
མགོ་ཅན་དང་དབྱངས་བཞི་ཕན་པའི་མགོ་ཅན་གྱི་ཡིག་འབྲུ། འདོགས་ཅན་དང་དབྱངས་བཞི་ཕན་པའི་འདོགས་ཅན་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྒྱུང་པ།
བརྟེན་ལས་ཡིག་ཅན་གྱི་ཡིག་འབྲུ། རྟེན་འཇུག་བརྟེན་ཕན་པའི་ཡིག་འབྲུ། ཡང་འཇུག་གཉིས་ཕན་པའི་ཡིག་འབྲུ། ལྷག་དོན་ཐོན་འཇུག་ཁྲ་ཕན་པའི་ཡིག་འབྲུ་དཔེར་ན། གཅིག་པ། གཉིས་ཀ། རྩ་གཟན་ཐོག་ཆགས། གསོ་བ། གཤེས་རྒྱུད། འཛོང་། རང་དབང་། བདག་མེད། བདག་ཡོད། འབྲི་གཡག་མགོ་འཛོལ། འཛོལ་གནས། ཞི་འཇམ་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་མིང་ཆོག་དང་བྱ་ཆོག་ སྤང། ཆོག་སྤང། བསྐྱར་ཆོག་རྒྱན་ཆོག་ སྐྱེལ་ཆོག་ བྱ་ཆོག་མིང་ཆོག་ཅན་བཅས་ཀྱི་ཆོག་གསར་ཁྱེན་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་ཙམ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་གྲུབ་ཤིང་ལྷག་ཆགས་ཡོད་པ།
- ༣། ཕྱ་གྱུ་ཆོས་དེབ་ཆུང་འདིའི་ནང་གི་ཆོག་གྲུབ་ནམས་སྟོག་པའི་སྐབས་སུ། རང་ཉིད་ནས་ཡིག་འབྲུ་ཕལ་མོ་ཆེ་རང་སྐྱེ་འཕེལ་བའི་རང་ལྟ་སྟོག་ཐུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དཔེ་རིས་བརྒྱུད་ནས་ནང་དོན་ཁག་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ་པ།
- ༤། ཕམ་མ་དང་དགེ་ཆན་ཆོས་“འཛོང་”དང་“འབྲི་གཡག་”ལ་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྐྱས་དང་། སྤང་“འི”དང་“ཏུ”གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་ལ་འགེལ་བཤད་ཕན་བྱ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་བརྒྱུད། ཕྱ་གྱུ་ཆོས་སྤང་དེ་གཉིས་ནས་ཆོག་གྲུབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཕུས་པ་གང་ཞིག་ཐོན་པ་ཤེས་བརྟེན་རྒྱ།
- ༥། སྐབས་རེ་རུབ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱ་གྱུ་ཆོས་རྣམས་ཐོན་པའི་ཆོག་གྲུབ་ནང་གི་མིང་ཆོག་དང་ཆབ་ཆོག་ སྤང་དང་བྱ་ཆོག་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་བྱེ་སྐབས་ཆོན་མདོག་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་སྟེ་ཡོད་པ་ལྟར། དེབ་ཆུང་འདིའི་ནང་དུ་འང་ཐབས་ལམ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་ལ། ཆོན་མདོག་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མཚན་སྟོན་གྱི་རེའུ་མིག་ཞིག་ཀྱང་གསལ་འོག་དུ་བྱུར་བཏོན་བྱས་ཡོད།

ཉ་ལྔ་གི་ཚད་རིམ་ལམ་སྟོན། Guided Reading 指导阅读

ཉ་ལྔ་གི་ཚད་རིམ།				འཛིན་རིམ།		
༧	ཁ	ག	ང	སྟོན་འགྲོ།	Kindergarten	学前班
ཅ	ཆ	ཇ	ཉ	འཛིན་རིམ་དང་པོ།	1 st Grade	一年级
ཏ	ཐ	ད	ན	འཛིན་རིམ་གཉིས་པ།	2 nd Grade	二年级
བ	པ	བ	མ	འཛིན་རིམ་གསུམ་པ།	3 rd Grade	三年级
ཚ	མ	ཇ	མ	འཛིན་རིམ་བཞི་པ།	4 th Grade	四年级
ཉ	མ	པ	པ	འཛིན་རིམ་ལྔ་པ།	5 th Grade	五年级
ར	པ	པ	པ	འཛིན་རིམ་དྲུག་པ།	6 th Grade	六年级
ཏ	མ			འཛིན་རིམ་བདུན་པ།	7 th Grade	初中一年级